

T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 31.1.2024
Sayı : 252

10/940

Selcan HAMŞIOĞLU

Tekirdağ Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Demokrasi tarihimizle yaşıt olan yerel basın her geçen gün ve artan bir hızla kan kaybetmektedir.

30 Haziran 2021 tarihli Tasarruf Tedbirleri Genelgesi gerekçe gösterilerek abonelik gibi en temel ve yaşamsal gelirlerinden bile mahrum bırakılan yerel gazeteler, 8 Ekim 2022 günü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren ve ‘Dezenformasyon Yasası’ olarak bilinen 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile benzersiz bir otosansüre sürüklenmiş, döviz kuru etkisiyle karşılanamaz hale gelen maliyetler ile Basın İlan Kurumu’nun ilanlardan yüzde 15’e varan oranda komisyon alması da içinde bulundukları krizi iyice derinleştirmiştir.

Son 5-6 yıl zarfında ülke genelinde bine yakın basın kuruluşu bu ve benzeri sıkıntılarla kapısına kilit vurmak durumunda kalmıştır.

Medyanın, demokrasinin dördüncü gücü kabul edildiği düşünüldüğünde, bu dehşet verici bir sayıdır.

Bu bilgiler uyarınca, demokrasinin sağlıklı bir şekilde işleyebilmesinin vazgeçilemeyecek unsurlarından olan yerel basının işlevini yerine getirebilmesi için alınması gereken önlemlerin tespiti için Anayasa’nın 98’nci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ederiz. 17.01.2024

Selcan HAMŞIOĞLU

Tekirdağ Milletvekili

Tel: 0312 420 27 49 – 50

Fax: 0312 420 20 11

E-posta: selcan.hamsioglu@tbmm.gov.tr

Selcan HAMŞIOĞLU

Tekirdağ Milletvekili

GEREKÇE

Türk yerel basını, demokrasi tarihimiz ile yaşıttır.

Mithat Paşa'nın Tuna Valiliği sırasında çıkardığı Tuna gazetesinden itibaren, yerel basın ile Osmanlı'daki "demokratikleşme" hareketleri paralel gelişme göstermiştir.

Bosna, Girit, Rodos, Yanya'dan Beyrut, Kudüs, Hicaz, Yemen'e, özellikle de isyan hareketlerinin baş gösterdiği vilayetlerde, ayrılıkçı propagandaya karşı önemli bir direnç hattı oluşturan Türkçe yerel gazeteler, Milli Mücadele'de de başlı başına bir cephe hüviyeti kazanmışlardır.

Babalık, Öğüt, İrade-i Milliye, Hâkimiyet-i Milliye, İzmir Doğru, Balıkesir Doğrusöz, Balıkesir Ses, Aydın, Bursa Ertuğrul, Bursa İnkılâp, Yeni Adana, Kayseri Misak-ı Millî, Kastamonu Açıksöz, Sivas Mücadele-i Milliye, Sivas Gaye-i Milliye, Elazığ Satvet-i Milliye, İzmir Hukuk-u Beşer, Maraş Amal-i Milliye, Amasya Emel, Bolu Türkoğlu, Giresun Işık, Edirne Ahali, Erzurum Albayrak gibi gazeteler, Anadolu'nun dört bir yanında, canları pahasına Kuvâ-yı Millîye'nin sesi olmuş, Türk Milleti'nin uğradığı mezalimi dünyaya, Atatürk ve silah arkadaşlarının cesaret, azim ve kararlılıklarını da, ne olup bittiğinden tam olarak haberdar olma imkanı bulunmayan halka duyurmuşlar, işgale karşı direnişin teşkilatlanmasında belirleyici rol oynamışlardır.

Başta Hasan Tahsin olmak üzere şehitler vermişler, gazi olmuşlardır.

Bu kadar köklü ve kutlu bir geleneğe sahip olan yerel basının, yok olmaya terk edilmesi kabul edilemez.

Siyasette olduğu gibi medyada da "merkez" ve "makul" alan sistematik bir şekilde yok edilmiş, ulusal medya sektörünün ağırlıklı bölümü siyasal iktidar tarafından devşirilmiş, 'muhalif' olarak varlığını sürdürmeye çalışanlar ise kısmen marjinalleşme eğilimine girmiş, nihayetinde, toplum ortalamasını buluşturabilecek mecralar bir elin parmaklarını geçemez hale gerilemiştir. Bu ortamda, güçlü ve bağımsız bir yerel basının varlığı her zamankinden daha elzemdir.

Ancak, Türkiye'de hemen her alanda, hatta zaman zaman milli güvenlik için tehdit oluşturabilecek alanlarda teşvik edilen 'yerelleşme', iş demokrasinin dördüncü kuvveti olan medyaya gelince ısrarla göz ardı edilmektedir.

30 Haziran 2021 tarihinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzası ile yayınlanan 'Tasarruf Tedbirleri Genelgesi' yerel basın için adeta bir ölüm fermanına dönüşmüştür. Saraylardan, VIP filolardan, lüks konaklama ve ağırlama giderlerinden yapılmayan tasarrufun, kıt kanaat imkanla ayakta durmaya çalışan yerel basının ilan ve abonelik gelirleri üzerinden yapılabileceğini düşünmek bile trajikomiktir. Genelge, yerel basını bitirmenin kılıfından ibarettir.

Kriz anında ilk vazgeçilenin demokrasinin dördüncü ve denge-denetleyici gücü olması temel hak ve hürriyetlerimiz açısından da endişe vericidir.

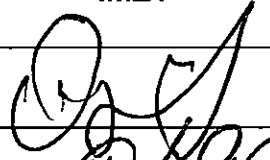
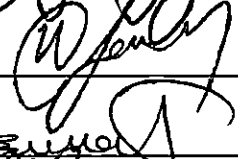
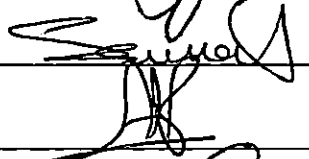
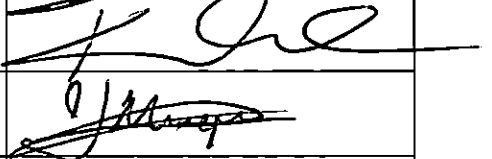
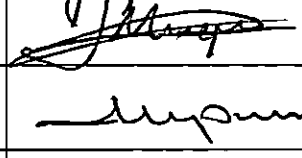
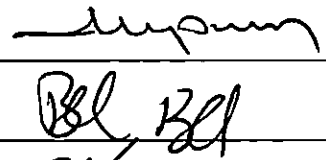
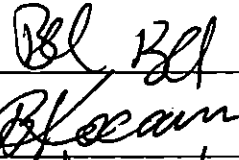
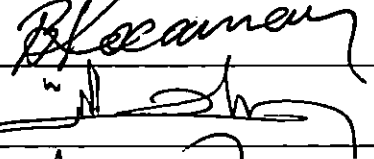
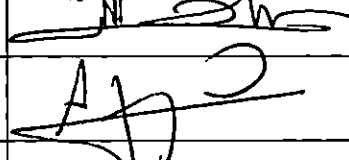
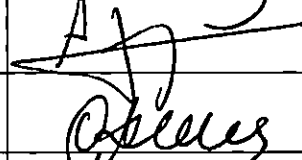
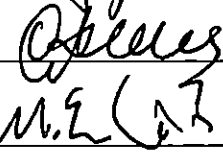
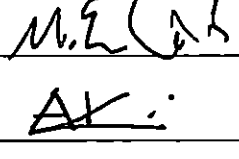
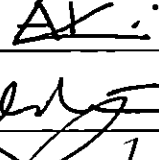
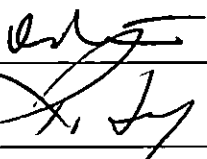
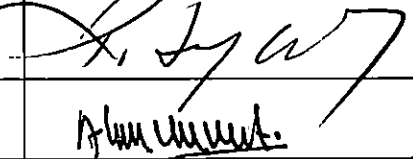
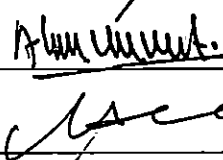
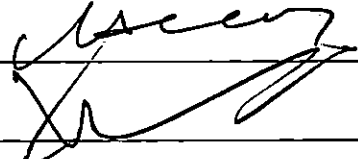
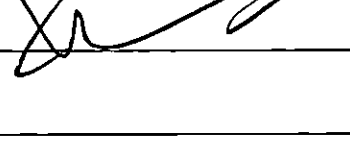
Yerel basın;

- Döviz kuru dolayısıyla kağıt ve matbaa maliyetlerin karşılayamaz hale gelmiş,
- Yerel yönetim ve güç odaklarının baskısı altında bağımsızlığını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmış,
- Basın İlan Kurumu ile birlikte Valileri de “reklam veren” pozisyonuna yerleştiren sistem dolayısıyla, işlerini yapmak ile “reklam verenlerini mutlu etmek” arasında sıkışmış,
- Güya nitelik ve etkinliği arttırmak üzere teşvik edilen birleşmelerle çok sesliliğini yitirmiş,
- 18 Ekim 2022 günü Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile internet ortamında benzersiz bir otosansüre sürüklenmiş,
- 1 Şubat 2023 günü Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Resmi İlan ve Reklam Yönetmeliği ile karşılayamayacağı istihdam ve vergi giderlerinin altında kalmış,
- Zaten düşük olan reklam gelirlerinden yüzde 15’ini Basın İlan Kurumu’na komisyon olarak ödemek durumunda bırakılmış,
- Reklam vergi oranları dolayısıyla zaten sınırlı olan reklamlarını da kaybetmiş,
- Uçuk seviyedeki frekans tahsisi, uydu yayın lisansı ve aylık uydu ücretlerinden nefesi kesilmiş,
- Ekonomik koşullarla orantısız ağır ve yoğun çalışma şartları dolayısıyla nitelikli işgücü istihdamı şansı kalmamış,
- Tehdit ve şantaj unsuru görülmeye başlanmış haldedir.

Velhasıl, son birkaç yıl içinde bine yakın yerel basın kuruluşunun kapısına kilit vurmuş olması konunun vahametinin en açık delilidir.

1931 yılından bu yana devletin destek ve teşvik alanı içinde bulunan yerel basının işlevini yerine getirebilir hale gelmesi için TBMM üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmelidir.

Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

AD SOYAD	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Yasin ÖZTÜRK	Danali	
Hakan Serif OLGUN	Afyonkarahisar	
Sevil Suma	Mardin	
Ervin Beyaz	İstanbul	
Kürşad ZORLU	ANKARA	
Mehmet Mustafa GİRGEN	Gaziantep	
Hüsmen KIRKPINAR	İZMİR	
Bilal Bilici	Adana	
Burhanettin KOCAMAN	Mersin	
Ünal KARAMAN	KONYA	
Ahmet Ersayın YÜCEL	İstanbul	
Ömer KARAKAŞ	Aydın	
Metin İRGÜN	muğla	
Aykut Kaya	Antalya	
Ayşice TÜRKÜŞ TAŞ	Adana	
Piçuan HIZ	ÇANAKKALE	
Ahmet Eref FAKIRABA	Ankara	
Mahmet Akalin	Edirne	
Turhan GÖMEZ	Balıkesir	